

Reactie MBO-instellingen doorstroompunt-regio Utrecht op internetconsultatie Wet van school naar duurzaam werk

Inleiding

In algemene zin richt het wetsvoorstel zich op een meer integrale aanpak om jongeren te begeleiden naar duurzaam werk. Een stap die wij als mbo-instellingen vanuit de regio Utrecht ondersteunen. We zien hier een mooie beweging naar de toekomst toe voor onze doelgroepen. De nauwe samenwerking hierin van OCW en SZW is hierbij van grote steun voor de uitvoering van onze complexe opdracht. We denken dat onderstaande aandachtspunten zullen helpen in het correct, adequaat en tijdig implementeren van deze nieuwe taken voor de partners en regio's. De maatregelen gelden tot en met 2029, het is daarom belangrijk dat we niet alleen kijken naar de wensen en behoeften nu, maar anticiperen op hetgeen nodig is in de toekomst. Deze reactie is afgestemd met het doorstroompunt en de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Utrecht.

NB: Waar er gesproken wordt over **Doorstroompunt** kan ook **RMC** gelezen worden. Waar gesproken wordt van **contactgemeente** gaat het om de contactgemeente in het kader van de RMC/Doorstroompunt taak- of regio. Waar **centrumgemeente** staat gaat het om de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio en waar **gemeente** staat gaat het om gemeente vanuit de taak van de Participatiewet: beiden in Utrecht belegd bij de afdeling Werk en Inkomen (W&I).

1. Mbo-instellingen krijgen de taak extra loopbaanbegeleiding te bieden

- In het wetsvoorstel is er duidelijk sprake van aanvullende loopbaanbegeleiding in het laatste jaar van de opleiding en de mogelijkheid bieden om dat nog één jaar daarna te doen. Loopbaanontwikkeling en -oriëntatie in het mbo is onderdeel van de kwalificatie. Daarbij werken we vooral aan het ontwikkelen van de verschillende loopbaan competenties bij de jongeren. Dat het mbo nu na diplomering als eerste contact gaat zoeken met de jongeren om te kijken hoe het gaat ten of er nog iets nodig is, van school of van gemeente is juist goed. Een mooie signaleringsfunctie zodat je tijdig kan doorverwijzen naar experts van gemeente.
- Een duidelijke taakstelling en invulling is belangrijk voor duurzaamheid en aansluiting op dienstverlening van gemeente, het doorstroompunt en de mbo-instellingen. Door overlap in doelgroepen tussen de drie nieuwe taken geeft het wetsvoorstel hier onvoldoende duidelijkheid over. Een heldere opdrachtomschrijving ontbreekt.
- Loopbaanontwikkeling en -oriëntatie op het mbo is gericht op het begeleiden van studenten bij het maken van weloverwogen beslissingen over een vervolgopleiding of loopbaantraject. Arbeidstoeleiding is met name gericht op mensen te ondersteunen die moeite hebben met werk te vinden of ondersteuning nodig hebben hun werk te behouden. Beide spelen een zelfde belangrijke rol. De focus is een andere. Wij zouden graag zien dat het wetsvoorstel dit in het regionaal plan als aandachtspunt opneemt.
- Gezien de gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en mbo voor gediplomeerde mbo'ers is het ook van belang dat de gemeente en de mbo-instellingen een gezamenlijke taakstelling hebben m.b.t. de aansluiting van loopbaanbegeleiding en de arbeidstoeleiding. Dit ontbreekt in dit wetsvoorstel.

2. De leeftijd van het Doorstroompunt (RMC) wordt verhoogd van 23 jaar naar 27 jaar

- We zijn positief over de verhoging van de leeftijdsgrens voor RMC naar 27 jaar. Het samenwerken met het domein Werk en Inkomen rond jongeren wordt hiermee logischer en gemakkelijker. Onze zorg zit erin dat er nu nog veel onduidelijk is over de nieuwe doelgroep en hoe we die goed in beeld krijgen en behouden. Dit staat een goede voorbereiding en goede

- inschatting van de benodigde middelen voor het wetsvoorstel in de weg.
- Er is onduidelijkheid ten aanzien van de omvang en hulpvragen van de nieuwe doelgroep en de hogere leeftijd. Op basis van de gedraaide pilot Jongeren buiten beeld 23-27 jaar door de gemeente Utrecht verwachten we dat de hulpvragen complexer zullen zijn en dat het lastiger is hen te bereiken. Dit vraagt wellicht een andere werkwijze en vraagt het een investering in het ontwikkelen van een passende benadering. De gemeente Utrecht kan nog niet zeggen of de middelen toereikend zullen zijn. Gezien de uitbreiding van de doelgroep en de eerdere tekorten voor de uitvoering van de wettelijke taken van het doorstroompunt lijkt het budget krap te zijn. Zij zullen als gemeente mogelijk keuzes moeten maken en naar een efficiënte invulling van taken moeten kijken.
 - Begeleiding studenten tijdens stages; we zien de begeleiding tijdens stages als primaire taak van het onderwijs en denken dat het niet wenselijk is om als gemeente deze rol over te nemen. Ons verzoek is dan ook om dit onderdeel te schrappen in de MvT.

3. Gemeenten (W&I) krijgen een rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk die niet zelfstandig of met lichte ondersteuning van school of het Doorstroompunt hun weg op de arbeidsmarkt kunnen vinden

De gemeente maakt zich zorgen of de toegekende financiële middelen (werk en inkomen) toereikend zullen zijn voor de gehele doelgroep zoals nu in het wetsvoorstel benoemd; zijnde jongeren afkomstig van het pro/vso, gediplomeerde mbo studenten, studenten afkomstig van HBO en WO met een arbeidsbeperking en dienstverlening voor jongeren die nog op school zitten. Uit ervaring weten zij dat om passende ondersteuning te bieden vaak een combinatie van instrumenten wordt ingezet. Zij verwachten dat dit voor een aanzienlijk deel van deze jongeren ook van toepassing zal zijn. Ook voorzien zij dat om deze doelgroepen te kunnen bieden nieuw aanbod ontwikkeld moet worden. Daarnaast verwachten zij ook dat dit extra capaciteit gaat vragen van onze uitvoering. De financiële middelen zoals nu opgenomen zijn in het wetsvoorstel zullen niet toereikend zijn om alle groepen te kunnen bedienen wat de gemeente dwingt om keuzes te maken voor welke groepen zij dienstverlening gaan inzetten. Graag zouden wij daarom willen dat het wetsvoorstel voorziet in een striktere afbakening van verschillende doelgroepen in relatie tot de dienstverlening waarop zij aanspraak kunnen maken. Tevens willen wij de oproep doen om voor gemeente meer middelen beschikbaar te stellen zodat er geen doelgroepen achtergesteld hoeven worden of ervan uit andere (re-integratie) budgetten op moet worden toegelegd.

4. Samenwerking, tweeledig:

a. Met dit wetsvoorstel wordt de basis voor samenwerking op casusniveau en de benodigde gegevensuitwisseling geregeld;

We zijn blij dat de gegevensdeling tussen mbo, gemeente (W&I) en het Doorstroompunt wordt verbeterd: mbo mag informatie over studenten die de opleiding hebben verlaten met W&I en Doorstroompunt gaan delen. Doorstroompunt mag informatie overdragen naar W&I om t.b.v. begeleiding naar werk. Als we kijken naar de implementatie van de vorige wetswijziging rond RMC op 1 januari 2019, dan zien we echter dat de benodigde gegevens m.b.t. jongeren van praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs daarvoor nog steeds niet beschikbaar zijn. Dan gaat het met name om gegevens over waar jongeren zich bevinden na uitstroom uit het onderwijs (werkplek, dagbesteding etc.). We pleiten daarom voor extra aandacht voor de monitoring en gegevensdeling rond de nieuwe taken zodat alle partijen straks ook daadwerkelijk goed aan de slag kunnen.

b. Scholen, het doorstroompunt en gemeenten worden verplicht met elkaar samen te werken bij de totstandkoming en uitvoering van een aanvullend regionaal programma

De koppeling tussen dit wetsvoorstel en de ontwikkelingen binnen de arbeidsmarktregio m.b.t. het regionaalwerkcentrum ontbreekt. Het is van belang om hier tijdig op aan te sluiten.

- Verschillende financiële stromen. Voorkeur specifieke uitkeringen, waar mogelijk in 1 pot waarbij nog een onderverdeling kan worden gemaakt per organisatie dan wel taakstelling.
- Gezamenlijke pot om te onderzoeken en leren waar taakstelling overlappen, bijvoorbeeld loopbaan en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt
- Verdeelsleutel op basis van inwonende jongeren of schoolgaande/studerende jongeren? Ook in relatie tot Utrecht als studentenstad en regionale (soms zelfs landelijke) functie voor mbo, hbo en wo-studenten.
- Schoolinschrijvingen in het VO- en MBO beperken zich niet tot gemeentelijk/regionaal verkeer in de doorstroom-regio zelf. Een aanzienlijk aantal jongeren heeft een woonplaats in doorstroom-regio A en een onderwijsinschrijving in doorstroom-regio B. Vaak gaat het goed en kunnen jongeren uit een andere doorstroom-regio gebruik maken van de onderwijsvoorzieningen die gefinancierd zijn uit de VSV-middelen en die gericht zijn op het voorkomen van schooluitval. Echter, dit is niet altijd het geval. Soms betreft het afspraken tussen verschillende doorstroom-regio's, soms ontbreken die afspraken en berust het op toeval of de jongere in aanmerking komt. Dit speelt nog meer als we kijken naar gespecialiseerde vak instellingen, waarbij de ingeschreven jongeren uit het hele land komen. Landelijk duidelijkheid hierover zou meer dan welkom zijn en is daarmee een vorm van kansgelijkheid die nu in de praktijk soms ontbreekt. Als de financiering aan de hand van de woongemeente is, dan kan het zijn dat er onevenredig beroep gedaan wordt op hulp en ondersteuning van de mbo-locaties. Dus het mogelijk maken van aanbod moet ook financieel beloond worden. Dit geldt ook voor de arbeidsmarktregio.

5. Specifieke vraag opgenomen in internetconsultatie. Vindt u dat de regering de nazorgtaak voor het pro en vso gelijk moet trekken met de taak voor loopbaanbegeleiding voor het mbo, zoals geformuleerd in dit wetsvoorstel?

Ja, zeker aangezien het bij de gemeente en het doorstroompunt ook als taakstelling wordt genoemd. We pleiten dan ook voor een doorgaande lijn. Hier zijn dan ook middelen voor nodig en dat lijkt volgens het huidige wetsvoorstel niet het plan. Het betreft hier een groep jongeren met veelal een grote ondersteuningsbehoefte waarbij een goede loopbaanbegeleiding onmisbaar is zowel richting vervolgonderwijs dan wel naar arbeid.